

A MAGYAR BIRODALOM LEGYEINEK SYNOPSISIA.

KERTÉSZ KÁLMÁN I. tagtól.

II. Tetanoceridæ.¹

A nemzetségek meghatározására szolgáló táblázat.

- 1 (4) Pajzsukon két kis felálló, hátulsó lábszárukon egy præapicalis sörtéjük van. Pleuráikon és potrohukon nincsenek makrohæták. Toruk szőrözete kevésbé fejlett (a humeralis, præsuturalis és præcutellaris sörték hiányzanak, vagy esenevészek).
- 2 (3) Ocellaris sörtéi nincsenek; metapleurájának bütyke szőrös. Homloka nyerges; szeme függőlegesen tojásdad, kiálló; második csápize a harmadiknál kétszerre hosszabb, palavessző alakú. Hátulsó czombja megvastagodott s csak ezen visel két sorba elhelyezett tüskéket; elülső csipője csupasz. Tora, felülről nézve, egyforma széles, elöl nem keskenyebb, a harántvarrat előtti része rövidebb, mint a varrat mögötti.
1. *Sepedon* LATR.
- 3 (2) Ocellaris sörtéi vannak; metapleurájának bütyke nagyon rövid finom szőröcskéekkel fedett. Homloka lapos, szeme kerekded, nem kidülledt; második csápize olyan hosszú, mint a harmadik és a szélességük is egyforma. Elülső és meg nem vastagodott hátulsó czombja alsó oldalának distalis felében két sorba elhelyezett tüskéket visel; elülső csipője elöl szőrös. Tora, felülről nézve, szélességénél két-

¹ I. Lauxaniidæ, I. Math. és Természettud. Értesítő, XXXVIII. k. 1921. 352—359. lap.

szerte hosszabb, előre feltünően megkeskenyedik; a harántvarrat a tor közepén van — — — 2. *Dichaetophora* ROND.

- 4 (1) Pajzsukon rendszeren 4 sörte van, de ha csak 2, akkor hátulsó lábszáruk két præapicalis sörtét visel.
- 5 (6) Harmadik és negyedik hosszanti ere feltünően összetartó; egy sternopleuralis sörtéje van; elülső és hátulsó czombja feltünően vastag s alul kétsorosan tüskés; homlokpántja elől kihegyezett — — — — — 3. *Salticella* R.-D.
- 6 (5) Harmadik és negyedik hosszanti erük nem, vagy csak kevésbé összetartó; elülső czombjuk nem vastag s alul nem tüskés; homlokpántjuk szalagalakú, vagy hiányzik s ez utóbbi esetben egy sternopleuralis sörtéjük van.
- 7 (8) Második csápizének hossza a harmadiknak legfeljebb $\frac{1}{2}$ s-át éri el, a harmadik a csúcsa felé meg nem keskenyedik, hanem mindenütt egyforma széles marad, tojásdad, vagy ha felső széle kissé homorú, vesealakú — 4. *Renocera* HEND.
- 8 (7) Második csápizük legalább félakkora, mint a harmadik, de többnyire hosszabb nála; vagy a harmadik iz szélestövű, csúcsa felé többé-kevésbé, sőt néha annyira megkeskenyedő, hogy hegyes háromszög-alakúvá lesz s csúcán néha még nyulvány is van, mely utóbbi esetben azonban a második iz rövidebb a harmadik iz felénél.
- 9 (10) Homlokpántja és járomlemeze nincs; első hosszanti ere nagyon közel fekszik fiókeréhez és jóval a rendes haránter előtt torkollik a szegélyérbe. Csápsörtéje felül fésűs.
5. *Ctenulus* ROND.
- 10 (9) Homlokpántjuk és járomlemezük van; első hosszanti erük nem torkollik rendes haránterük előtt a szegélyérbe. Csápsörtéjük csupasz, vagy egyenletesen tollas.
- 11 (20) Csápsörtéjük hosszan tollas, az egyes tollsugarak elállóak, a zászló olyan széles, mint a harmadik csápiz; a tollsugarak (a *Lunigera* nemzetség kivételével) feketék; harmadik csápizük a csúcán sohasem sörtés.
- 12 (15) Pleuráik csupaszok, csak sternopleurájukon van rövid, ritkás szőrözet; szemük kerekded, egyszínű.
- 13 (14) Lunulája fedett; csápsörtéje feketés; szárnyán nincs reczeszerű hálózat; torának hátán hosszanti sávok húzódnak.

- pikkelyének pillái világos színűek; ötödik potrohgyűrűjének hossza rendes 6. *Tetanocera* DUM.
- 14 (13) Lunulája szabad; csápsörtéje világos színű; szárnyán reczeszerű rajzolat van; tora hátának hosszában foltosok húzódnak; pikkelyének pillái sötét színűek; ötödik potrohgyűrűje megrövidült 7. *Lunigera* HEND.
- 15 (12) Meso- és pteropleurájuk sörtés, de ezeken, mint sternopleurájukon, finom szőrözet is van.
- 16 (17) Egy orbitalis sörtéje van; ötödik potrohgyűrűje megrövidült 8. *Dictya* MEIG.
- 17 (16) Két orbitalis sörtéjük van; ötödik potrohgyűrűjüknek hossza rendes.
- 18 (19) Szeme harántul tojásdad; második csápíze hosszánál szélesebb, duzzadt, egyforma széles; pikkelyének pillái sötét színűek; tora foltos; szárnya sötét színű, tejfehér foltokkal tarkázott 9. *Trypetoptera* HEND.
- 19 (18) Szeme kerek; második csápíze szélességénél hosszabb s csúcsa felé szélesedő; pikkelyének pillái világos színűek; torán hosszantfutó sávok vannak; szárnya áttetsző, sötét reczeszerű rajzollal 10. *Phorbina* R.-D.
- 20 (11) Csápsörtéjük csupasz, vagy pelyhei nekifekszenek a gerincznek; a zászló harmadik csápizük szélességénél mindig keskenyebb.
- 21 (22) Præsuturalis, belső és utolsóelőtti külső dorsocentralis sörtéje nincs; minden pleurája szőrös; szemén két sáv van; lunulája szabad; hátulsó harántere fekvő \perp alakúan megtört 11. *Hydromera* HEND.
- 22 (21) Præsuturalis, belső és utolsóelőtti külső dorsocentralis sörtéjük van.
- 23 (26) Csápsörtéjük csaknem csupasz; harmadik csápizük csúcsa nem sörtés; hátulsó haránterük meglehetősen rézsútos és S alakúan hajlott.
- 24 (25) Lunulája részben szabad; vallarsörtéi vannak; minden pleurája szőrös; szemén két sáv van.
12. *Elgiva* MEIG. ap. MEIG.
- 25 (24) Lunulája fedett; vallarsörtéi nincsenek; csak a sternopleurája szőrös; szeme egyszínű. 13. *Hydrodromia* R.-D.

- 26 (23) Csápsörtéjük pelyhes, vagy csaknem tollas; hátulsó haránterük nem nagyon rézsútos és többnyire csak ívelt.
- 27 (28) Harmadik csápizének csúcsa sörtés; arczpajzsa feltűnően rézsútos ————— 14. *Coremacera* ROND.
- 28 (27) Harmadik csápizének csúcsa nem sörtés; arczpajzsa nem feltűnően rézsútos ————— 15. *Limnia* R.-D.

A fajok meghatározására szolgáló táblázatok.

1. nemzetség. **Sepedon** LATR.

- 1 (2) Kékesfekete ————— *sphegeus* FABR.
- 2 (1) Rozsdasárga ————— *spinipes* SCOP.

2. nemzetség. **Dichætophora** ROND.

Csak egy fajtát, az *obliterata* FABR.-t ismerjük hazánkból.

3. nemzetség. **Salticella** R.-D.

Magyarországon csak a *fasciata* MEIG. faj fordul elő.

4. nemzetség. **Renocera** HEND.

- 1 (2) Pofájának szélessége félakkora, mint szemeinek magassága; mindkét ivar hátulsó czombján alul rövid, erős tüskék vannak, felül pedig csupasz, vagy csak gyenge sörtéket visel ————— *fuscinervis* ZETT.
- 2 (1) Pofájuk szélessége szemük magasságának csak $\frac{1}{3}$ -át éri el; legfeljebb himjük hátulsó czombja erősebben sörtés alul, felül azonban mindig több sörtét visel; himjük homloka előre erősen megkeskenyedik.
- 3 (4) Egy orbitalis sörtéje van; homlokának elülső része és oldala, nemkülönben homlokpántja fényes sárga; himje hátulsó czombjának alsó oldalán csak erősebb pillaszőrök vannak ————— *pallida* FALL.
- 4 (3) Két orbitalis sörtéje van; homloka, a fekete homlokpánt kivételével, fénytelen; himjének hátulsó czombja alul hosszsan szőrös ————— *striata* MEIG.

- 10 (9) Szárnya sárgásan áttetsző, erei világos barnák, haránterei feketésen szegélyezettek s csak egyes példányain látható a szárny elülső szélén, vagy a 2—4. hosszanti ér torkolatánál némi elhomályosodás — — — — — *ferruginea* FALL.

7. nemzetség. **Lunigera** HEND.

Hazánkból egy faja ismeretes, a *chaerophylli* FABR.

8. nemzetség. **Dictia** MEIG.

Egy faja ismeretes, az *umbrarum* L.

9. nemzetség. **Trypetoptera** HEND.

Egy faja ismeretes, a *punctulata* SCOP.

10. nemzetség. **Pherbina** R.-D.

- 1 (2) Szemén két sáv van; mesopleuráján 5—6 gyenge, pteropleuráján egy erős sötét visel; homlokán fekete pontok vannak — — — — — *coryleti* SCOP.
- 2 (1) Szemük nem sávozott; mesopleurájukon egy erős sörte, pteropleurájukon több gyenge szőr van; homlokukon nincs fekete pont.
- 3 (4) Alsó szegélysejtjében levő sötét foltok hosszúkásak, a közöttük levő távolság kisebb, mint a foltok hossza; hátulsó czombja végén kívül és belül egy-egy sötét pont van
vittigera SCHIN.
- 4 (3) Alsó szegélysejtjében levő sötét foltok kerekdedek s a közöttük levő távolság legalább is akkora, mint a foltok hossza; hátulsó czombja végén nincs sötét pont *punctata* FABR.

11. nemzetség. **Hedroneura** HEND.

- 1 (2) Torának alapszíne sárgásbarna, hátán két hamvas hosszanti sáv fut végig; kissé hamvas mesopleuráján elmosódott sárgásbarna folt van — — — — — *rufa* PANZ.
- 2 (1) Tora hamuszürke, hátán két rozsdabarna sáv fut végig; mesopleuráján kis kerek barna folt van — — — — — *cucularia* L.

12. nemzetség. **Elgiva** MEG. ap. MEIG.

- 1 (2) Negyedik hosszanti erének utolsó szelvényén nincs sötét folt; szárnya részben tejfehér — — — — — *lineata* FALL.
- 2 (1) Negyedik hosszanti erének utolsó szelvényén sötét folt van; szárnya sehol sem tejfehér — — — — — *albisetata* Scop.

13. nemzetség. **Hydrodromia** R.-D.

Egy fajja ismeretes csak, a *dorsalis* FABR.

14. nemzetség. **Coremacera** ROND.

- 1 (2) Feketésszürke, lába barnásfekete — — — — — *marginata* FABR.
- 2 (1) Barnássárgák, lábuk rozsdássárga.
- 3 (4) Homlokán hosszúkás nagy bársonyfekete folt van s mindkét orbitalis sörtéje ebből ered — — — — — *halensis* Lw.
- 4 (3) Homlokán kerekded fekete folt van, melyből elülső orbitalis sörtéje ered; hátulsó orbitalis sörtéjének a tövén levő folt rendkívül kicsiny, sőt néha hiányzik is — — — — — *catenata* Lw.

15. nemzetség. **Limnia** R.-D.

- 1 (2) Sárgásbarna torának hátán két keskeny sötétbarna sáv van
fumigata Scop.
- 2 (1) Tora hátának közepén élénksárga páratlan sáv fut, melyet két keskeny rozsdabarna sáv szegélyez, ezektől kétoldalt pedig két széles hamuszürke sáv fut, melyeket külső oldalukon egy-egy széles barna sáv szegélyez — — — — — *unguicornis* Scop.